

opusdei.org

Kristovo Srdce, pokoj křesťanů, část I.

Homilie zakladatele Opus Dei
ze slavnosti Nejsvětějšího Srdce
Ježíšova 17. 6. 1966, která byla
uveřejněna v knize Jít s
Kristem. Část první

13.06.2020

162 Bůh Otec nám dává ve svém
milosrdenství v Srdci svého Syna
infinitos dilectionis thesauros,
nevyčerpatelný zdroj darů a milostí.
Chceme-li důkaz o tom, že nás Bůh

miluje – že nejenže vyslýchá naše modlitby, ale ještě je předchází –, stačí přečíst si u svatého Pavla: *Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním nedaroval také všechno ostatní* (Řím 8,32).

Milost obnovuje člověka zevnitř a dělá z něho – z člověka hříšného a zatvrzelého – dobrého a věrného služebníka (srov. Mt 25,21). A pramenem všech milostí je láska, kterou Bůh projevuje nejen slovy, ale i skutky. Boží láska působí, že druhá osoba Nejsvětější Trojice, Slovo, Syn Boha Otce, bere na sebe naše tělo, to znamená naši lidskou přirozenost, kromě hříchu. A toto Slovo je *Verbum spirans amorem*, Slovo, které je původcem lásky.

Tato láska se nám zjevuje ve vtělení, ve spásitelském úsilí Ježíše Krista na této zemi, až po oběť nejvyšší na kříži. A na kříži se projevuje dalším

znamení: *jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda* (Jan 19,34). Voda a krev Ježíše Krista k nám mluví o naprostém odevzdání se z lásky až do krajnosti, až k onomu *consummatum est* (Jan 19,30), dokonáno je!

Když se o dnešním svátku zamýšlíme nad hlavními tajemstvími naší víry, žasneme nad tím, jak tyto nejzákladnější pravdy – láska Boha Otce, která dává svého Syna, a láska Syna, která ho vede na Golgotu – jsou vyjádřeny velmi lidskými gesty. Bůh se na nás neobrací jako mocný vládce, ale přichází k nám a bere na sebe přirozenost služebníka, stává se jedním z lidí (srov. Flp 2,7). Ježíš se nikdy nechová cize nebo povýšeně, i když v letech jeho působení lze někdy vidět, že je rozhořčen, protože ho bolí lidská zloba. Ale jestliže budeme jenom trochu pozorní, hned uvidíme, že jeho rozhořčení a jeho hněv vycházejí z lásky. Jsou pro nás

další výzvou, mají nás vyrvat z nevěry a hříchu. *Vždyť nemám zálibu ve smrti toho, který má umřít – praví Pán, Hospodin. Obrátte se a budete žít!* (Ez 18,32). Tato slova nám objasňují celý Kristův život a my tak můžeme pochopit, proč k nám přichází se srdcem z masa, se srdcem, jako je to naše, a že je to opravdový důkaz lásky, svědčící o nevýstižném tajemství Boží lásky.

Poznávat Srdce Ježíše Krista

163 Musím vám svěřit něco, co je pro mne jednak důvodem ke smutku, jednak pobídkou k činnosti: je to pomyšlení na lidi, kteří dosud nepoznali Krista, kteří ani netuší, jaká blaženost nás očekává v nebi, a kteří se zde na zemi honí jako slepí za radostí, aniž znají její skutečné jméno, nebo kteří nevědí kudy kam a bloudí po cestách, které je vzdalují od skutečného štěstí. Lze velmi dobře pochopit, co asi pociťoval svatý Pavel,

když měl v městě Troadě vidění: *Stál před ním nějaký Makedoňan a prosil ho: „Přejdi do Makedonie a pomoz nám!“* Po tomto jeho vidění jsme se snažili dostat co nejdříve na cestu do Makedonie. Usoudili jsme totiž z toho, že nás tam Bůh volá, abychom jim hlásali radostnou zvěst (Sk 16,9–10).

Necítíte i vy, že nás Bůh volá, že – skrze to všechno, co se kolem nás děje – nás pobízí, abychom hlásali radostnou zvěst o Ježíšově příchodu? Ale my křesťané své povolání často zlehčujeme, upadáme do povrchnosti, ztrácíme čas různým dohadováním a rozepřemi. Anebo, a to je ještě horší, je hodně takových, kdo se falešně pohoršují nad tím, jak někdo prožívá některé stránky své víry, nebo se pozastavují nad některými pobožnostmi, a místo toho, aby oni našli správnou cestu a snažili se žít, jak to považují za správné, jenom vše maří a kritizují. V životě křesťanů jistě může být – a

skutečně je – mnoho nedostatků. Ale co je důležité, to přece nejsme my a naše nedostatky. Jediné, na čem záleží, je on, Ježíš. Máme mluvit o Kristu, a ne o sobě.

Tyto mé úvahy jsou vyvolány jistými poznámkami, že prý v úctě Nejsvětějšího Srdce Ježíšova dochází ke krizi. K žádné takové krizi nedochází; opravdová úcta vždy byla a stále je živým postojem plným lidského i nadpřirozeného smyslu. Plody této úcty byly a jsou dobré plody obrácení, odevzdání, plnění Boží vůle, láskyplného pronikání do tajemství vykoupení.

Zcela jinou záležitostí je ovšem zbytečně přemrštěná záliba v citovém projevu, nemající nic společného s učením církve. Ani mně se nelíbí přezdobené obrazy, taková zpodobení Nejsvětějšího Srdce, která nemohou vzbuzovat zbožnou úctu u osob se zdravým rozumem a

nadpřirozeným křesťanským
cítěním. Není ale dobré dělat z
nějakých nešvarů, které beztak
vymizí samy od sebe, věroučný
problém.

Jestliže však existuje nějaká krize,
pak je to krize srdcí těch, kdo
nedokáží – kvůli své krátkozrakosti,
sobectví, nedostatečnému rozhledu –
vidět nezměrnou lásku našeho Pána
Ježíše Krista. Církev v liturgii
dnešního svátku nabízí podněty pro
opravdovou zbožnost: ve čtení mše
svaté je to text od sv. Pavla, ve
kterém nám navrhuje program
rozjímavého života – poznání i lásku,
modlitbu i život –, který začíná úctou
k Ježíšovu Srdci. Sám Bůh nás ústy
apoštola zve, abychom kráčeli touto
cestou: *Aby Kristus vírou přebýval ve
vašem srdci, abyste zakořenění a
upevnění v lásce byli schopni pochopit
– jako všichni křesťané – celou tu
šířku a délku, výšku i hloubku, poznat
Kristovu lásku přesahující všechno*

poznání a dosáhnou plné míry Božích (darů) (Ef 3,17–19).

Plná míra Božích darů se nám zjevuje a dává v Kristu, v Kristově lásce, v Kristově Srdci. Protože v tomto Srdci *přebývá celá plnost božství tělesně* (Kol 2,9). Proto, když se ztratí ze zřetele tento velký Boží záměr – proud lásky, který se začal řinout na svět vtělením, vykoupením a sesláním Ducha svatého –, nelze pochopit pozornou lásku Srdce našeho Pána.

Pravá úcta ke Kristovu Srdci

164 Všimněme si vší té nádhery, která se skrývá ve slovech „Nejsvětější Srdce Ježíšovo“. Když mluvíme o lidském srdci, nemáme na mysli pouze city, ale celého člověka, který miluje, má rád a má nějaký vztah k druhým lidem. A ve způsobu vyjadřování autorů Písma, kteří chtěli, abychom pochopili Boží záležitosti, je srdce považováno za

souhrn i pramen, za výraz pro nejlepší obsah a prazáklad myšlenek, slov i skutků. Naším jazykem řečeno, člověk je takový, jaké má srdce.

V srdci se rodí radost: *Pro tvou pomoc ať zaplesá mé srdce* (Žl 13[12], 6); lítost: *Mé srdce je jako vosk, roztavuje se mi v útrobách* (Žl 22[21], 15); chvála Boha: *Srdce mi překypuje radostnými slovy* (Žl 45[44],2); rozhodnutí naslouchat Pánu: *Plné důvěry je mé srdce* (Žl 57[56],8); láskyplné bdění: *Spím, ale mé srdce bdí* (Pís 5,2); a také pochybnost a obava: *Ať se vaše srdce nechvěje! Věříte v Boha, věřte i ve mne* (Jan 14,1).

Srdce je schopno nejen cítit, ale i poznávat a rozumět. Boží zákon je přijímán v srdci (srov. Žl 40[39],9), v něm je zapsán (srov. Př 7,3). A Písmo ještě dodává: *Ústa přece mluví to, čeho je srdce plné* (Mt 12,34). Pán vmetl do tváře jednomu ze zákoníků:

Proč smýšlíte špatně ve svém srdci? (Mt 9,4). A aby shrnul všechny hříchy, kterých se člověk může dopustit, řekl: *Ze srdce vystupují špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilství, krádeže, křivá svědectví, rouhání* (Mt 15,19).

Když se v Písmu svatém mluví o srdci, nejedná se o nějaký prchavý cit, který působí dojetí a slzy. Mluví se o srdci a myslí se tím osoba, která, jak vyjádřil Ježíš Kristus, se zaměřuje celá – duší i tělem – na to, co považuje za dobro: *Vždyť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce* (Mt 6,21).

A proto, když dnes mluvíme o Ježíšově Srdci, můžeme prokázat jistotu Boží lásky a opravdovost jeho oběti za nás. Když doporučujeme úctu k Nejsvětějšímu Srdci, doporučujeme, abychom se utíkali, celou svou osobností, svými city, svými myšlenkami, svými slovy i

skutky, svou prací i svými radostmi k celému Ježíši.

Pravá úcta k Ježíšovu Srdci spočívá v poznávání Boha a v poznávání sama sebe, v následování Ježíše a utíkání se k němu – k tomu, který nás povzbuzuje, poučuje, vede. Při této úctě není místa pro žádnou povrchnost, ledaže člověk, po lidské stránce nedokonalý, nedokáže dobře chápat vtěleného Boha.

165 Ježíš na kříži, se srdcem probodeným z lásky k lidem, je výmluvnou odpovědí – slova jsou tady zbytečná – na otázku po důležitosti věcí a osob. Lidé, jejich život a štěstí mají tak velikou důležitost, že sám Boží Syn se vydává, aby je vykoupil, očistil, pozvedl. *Kdo by nemiloval jeho tak zraněné Srdce?* bude se jistě ptát tváří v tvář této skutečnosti každá rozjímavá duše. A dále se bude tázat: *Kdo by neodplatil lásku láskou? Kdo*

by neobjal tak čisté Srdce? My, kdo jsme z těla, budeme splácet lásku láskou, obejmeme tohoto našeho zraněného člověka, toho, komu bezbožní probodli ruce a nohy, bok a srdce. A prosme ho, aby naše srdce spoutal poutem své lásky a zranil je kopím, protože je dosud tvrdé a zatvrzelé.

Zbožní lidé vždy věnovali Ježíši určité myšlenky, city, oslovení. Ale pro pochopení tohoto jazyka, pro skutečné poznání toho, co je to srdce lidské a Srdce Kristovo a Boží láska, je třeba mít víru a pokoru. S vírou a pokorou nám zanechal sv. Augustin svá slavná slova: *Stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné jest srdce naše, dokud nespočine v Tobě!*

Když člověk zapomene na pokoru, snaží se být roven Bohu, ale ne tak, jak nám to umožnil sám Kristus, když řekl: *Toto je moje tělo, které se za vás (vydává). To čiňte na mou památku (1*

Kor 11,24), ale tak, že se snaží vtěsnat Boží velikost do lidských hranic. Rozum, onen chladný a slepý rozum, který nepramení z víry, ani není bezúhonným rozumem tvora schopného ze všeho se těšit a vše milovat, se stává nerozumem člověka, který vše poměřuje svými ubohými zkušenostmi, které zlehčují nadpřirozenou pravdu a pokrývají jeho srdce škrálopem, necitlivým na vanutí Ducha svatého. Náš ubohý rozum by byl ztracen, kdyby nebylo působení milosrdenství Boha, který rozbíjí hranice naší ubohosti: *Dám vám nové srdce, vložím do vás nového ducha, odejmu z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa* (Ez 36,26). A duše znovu najde světlo a naplní se radostí nad tímto příslibem Písma.

Znám své myšlenky, které mám o vás (...) to, co zamýšlím pro vaše blaho, a ne pro utrpení... (Jer 29,11), prohlásil Bůh ústy proroka Jeremiáše. Liturgie

pak podkládá tato slova Ježíšovi, protože v něm se zcela jasně projevuje taková Boží láska k nám. Nepřichází, aby nás odsoudil, aby nám vmetl do tváře naši bídu nebo ubohost, ale přichází, aby nás spasil, odpustil nám, aby nám prominul viny, aby nám přinesl pokoj a radost. Jestliže přijmeme tento vztah Pána ke svým dětem, nutně se změní i naše srdce a uvidíme, jak se před našima očima otvírá zcela nový významný obzor, plný hloubky a světla.

166 Ale všimněte si, že Bůh nám neříká: místo srdce vám dávám pouhého ducha. Ne, on nám dává srdce, a to srdce z masa, stejné jako Srdce Kristovo. Nemám jedno zvláštní srdce, abych jím miloval Boha, a ještě druhé, kterým bych miloval lidi zde na zemi. Stejným srdcem, kterým jsem miloval své rodiče a kterým miluji své přátele, tímtéž srdcem miluji Krista, Otce i

Ducha svatého a Pannu Marii. Stále to opakují: především musíme být více lidští, protože jinak nemůžeme být Boží.

Lidská láska, láska tady na zemi, je-li opravdová, nám pomáhá okoušet lásku Boží. Můžeme tak tušit lásku, z které se budeme radovat u Boha a která bude mezi námi vládnout v nebi, až bude *Bůh všechno ve všem* (1 Kor 15,28). Když začneme chápat, co je to Boží láska, bude nás to nutit, abychom byli soucitnější, velkorysejší, odevzdanější.

Musíme přece dávat dál to, co jsme dostali, učit to, co jsme se naučili, zprostředkovávat svým bližním – prostě, bez jakékoliv domýšlivosti – poznání Kristovy lásky. Při své práci, svém povolání ve společnosti, můžete a máte proměňovat své zaměstnání ve službu. Dobře provedená práce, práce, která se daří a přispívá k pokroku, která má na

zřeteli rozvoj kultury a techniky, splňuje velký úkol, je užitečná pro celé lidstvo, jestliže jsme vedeni ušlechtilostí, a ne sobectvím, jestliže usilujeme o dobro pro všechny, a ne o vlastní prospěch, jestliže je smysluplná z lidského i křesťanského hlediska.

V této své práci, v mezilidských vztazích, byste měli ukazovat Kristovu lásku a její konkrétní podobu, jako je přátelství, pochopení, lidská láska a pokoj. Jako Kristus, když procházel na všech cestách Palestiny, prokazoval dobrodiní (srov. Sk 10,38), tak i my na všech lidských cestách – rodinného života, občanské společnosti, pracovních vztahů, kultury a odpočinku – máme uskutečňovat velkou setbu pokojů. To bude nejlepším důkazem, že do našeho srdce přišlo Boží království: *My víme, že jsme přešli ze smrti do života, píše apoštol svatý Jan, a proto milujeme bratry* (1 Jan 3,14).

Ale nikdo nemůže žít tuto lásku,
nenaučí-li se jí ve škole Ježíšova
Srdce. Jen tehdy, když budeme hledět
na Kristovo Srdce a rozjímat o něm,
dosáhneme toho, že se naše vlastní
srdce zbaví nenávisti a lhostejnosti,
pouze tehdy budeme umět
křesťánsky reagovat na cizí utrpení a
bolest.

---

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
kristovo-srdce-pokoj-krestanu-cast-i/](https://opusdei.org/cs-cz/article/kristovo-srdce-pokoj-krestanu-cast-i/)
(20.03.2026)